

Ruralitats

Laia de Ahumada | Ignasi Aldomà Buixadé | Miquel Bassols
| Rosa Binimelis | Lluís Busquets i Grabulosa | Judith Colell
| Julià Guillamon | Isabelle Jonveaux | Adrià Pujol Cruells |
Pep Riera | Robert Savé Monserrat | M. Claustre Solé | Jacint
Torrents i Buxò

Director: Miquel Calsina Buscà
Secretari de redacció i gerent: Guillem Jové
Edició i correcció lingüística: Isidre Ferré
Disseny: Víctor García Tur

Consell de Redacció: Gabriel Amengual, Jaume Dantí, Teresa Forcades, Núria Iceta, Josep Otón, Antoni Pou, Ferran Sáez Mateu, Mar Rosàs, Francesc Torralba

Secretaria: Pilar Saraís i Maribel Bataller

Copyright © de l'edició: Fundació Joan Maragall. Cristianisme i Cultura
Copyright © dels articles és de l'autor corresponent

Edició | Redacció | Subscripció:
Fundació Joan Maragall. Cristianisme i Cultura
www.fundaciojoanmaragall.org
fjm@fundaciojoanmaragall.org

Qüestions de Vida Cristiana (Tercera època)
Publicació quadrimestral
Preu del volum: 12€ | Subscripció anual (3 volums): 30€
ISSN: 0214-7769
DIPÒSIT LEGAL: B I.413-1959
Abril 2023

Imprès a I.G. Santa Eulàlia

Aquesta revista ha rebut una ajuda a l'edició del Ministerio de Cultura y Deporte

Qüestions de Vida Cristiana és una revista històrica fundada l'any 1958 a Montserrat. La capçalera és propietat de l'Abadia de Montserrat.

·
·
·
·
·

ESCRITURA AMOROSA

*Els verbs són la guerra
i els noms duen la victòria
del ressentit,
però els fets d'amor
són foc d'una altra parla.*

*El cel és la virtut dels pocs,
ocell que vola en l'altre
per fer-se'n branca i vesc.*

*El sol il·lumina
el cercle del migdia.
Però enllà d'enllà,
tinc una casa on t'espero,
blanca i gran i inabastable.
Un palau de vidre
que emet una resplendor
que ens enlluerna.*

*I jo et duc l'ombra de l'ombra,
però cada mot s'encén
en els teus braços,
ara, en mi.*

I això és la llum.

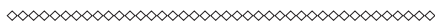
·
·
·
·
·

LLUÍS CALVO
De *Centaures i rossinyols* (en premsa)

EDITORIAL

p.7

MONOGRÀFIC: RURALITATS

p.9

LAIA DE AHUMADA:

La recerca del bon lloc: l'eutopos.

p.13

IGNASI ALDOMÀ BUIXADÉ:

De neorurals a neourbans:
recrear l'Arcàdia rural.

p.23

ADRIÀ PUJOL CRUELLES:

De la vida de pagès a l'esteticisme
del «món rural».

p.35

ROSA BINIMELIS:

Noves mirades al món rural des
d'una perspectiva de gènere. Dones,
món rural i pagesia: ¿on som?

p.43

JULIÀ GUILLAMON:

Les hores i Les hores noves.

p.54

MIQUEL BASSOLS:

Sobrenatura: a la recerca
de la natura perduda de les coses.

p.64

JUDITH COLELL:

Més enllà del nou cinema rural.

p.75

PEP RIERA:

¿La fi de la pagesia?
Present i futur de l'agricultura
i la ramaderia a Catalunya.

p.85

ROBERT SAVÉ MONSERRAT:

Canvi climàtic
i transformacions rurals.

p.97

JACINT TORRENTS i BUXÒ:

L'evolució de les eines
i les feines dels pagesos:
l'exemple de la Plana de Vic.

p.107

ISABELLE JONVEAUX:

Vida monàstica i ruralitat:
¿una «afinitat electiva»?

p.117

M. CLAUSTRE SOLÉ:

La terra en els relats de la creació.

p.129

LLUÍS BUSQUETS i GRABULOSA:

El món rural en el Nou Testament
i la vigent crisi de fe.

p.145

DIÀLEG

JAUME RADIGALES:

Entrevista al compositor
Joan Magrané.

p.173

—

MIRADOR

HENRY QUINSON:

La hipòtesi d'un món adult,
una qüestió teològica.

p.183

EVA COMAS ARNAL:

Morir per primavera. Quaranta anys
de la mort de Mercè Rodoreda.

p.192

EULÀLIA SOLÉ:
Del món de la Guerra Freda a l'actual.
p.199

FUNDACIÓ JOAN MARAGALL:
Reflexions en temps convulsos (II).
p.204

—
OBITUARI

Vida i miracles
de Josep Massot i Muntaner,
JORDI MANENT I TOMÀS
p.214

—
RESSENYES I CULTURA

JAUME DANTÍ i RIU:
Diego Sola, *Història dels papes*.
p.224

MIQUEL CALSINA BUSCÀ:
Byung-Chul Han, *Vita contemplativa*.
Elogi de la inactivitat.
p.226

MÀXIM MUÑOZ i DURAN:
*Enamorat de la Paraula. Homenatge
a Ignasi Ricart, claretià*.
p.229

ANTONI MATABOSCH:
Francesc Torralba:
*Implicacions religioses i de consciència
en les qüestions bioètiques*.
p.232

BERNABÉ DALMAU:
¿On són els teòlegs?
p.235

FERRAN CABALLERO:
Joseph Ratzinger, una defensa
de la teologia davant la raó moderna.
p.238

RAMON PRAT i PONS:
Pensar la humilitat.
p.240

JOAN BABURÉS:
¿Per què un nou missal en català?
p.242

Parlar de *crisi de vocacions* en una publicació com aquesta ens pot portar a pensar de forma quasi automàtica en la crisi de vocacions religioses o en la disminució progressiva del nombre de capellans: si fa tot just cinc anys la suma dels seminaristes de les deu diòcesis catalanes arribava gairebé al centenar, enguany no supera la seixantena. Però la manca d'efectius i les dificultats a l'hora de trobar relleu no són un problema exclusiu de determinats rols en l'Església catòlica ni de les institucions religioses en general. També afecta sectors molt importants de la nostra societat com són el de l'atenció sanitària —especialment el de la infermeria— i el la pagesia. Per això potser fora més convenient parlar de *crisis* (en plural) de vocació i no només de crisi de vocacions.

En el cas de les tasques vinculades al món de la salut, un dels problemes que s'ha manifestat de manera especialment xocant als darrers temps, tant aquí com a d'altres països del nostre entorn, és l'abandonament de la carrera professional. Més de la meitat de les infermeres de Catalunya (52,6%) manifesten haver-se plantejat deixar la feina, i gairebé una tercera part (31,1%) afirmen que no tornarien a estudiar la mateixa carrera. De fet, més de 1.300 infermeres ja han deixat voluntàriament la professió des del 2020. L'impacte de la pandèmia pot ser una de les claus per entendre aquest fenomen, però el fet és que abans de la covid-19 la mitjana de baixes voluntàries ja se situava al voltant de les 400 anuals. En el cas de la pagesia la tendència té un caire fins i tot dramàtic, perquè en només deu anys Catalunya ha perdut gairebé 5.000 agricultors i ramaders que han abandonat l'ofici, i a hores d'ara

les perspectives de reemplaçar-los són pràcticament inexistentes (alguns dels articles del monogràfic d'aquest número de *Qüestions* aborden precisament la situació de la pagesia i la realitat del món rural avui).

Malgrat que es tracta de dos àmbits molt diferents i aparentment inconnexos, la manca de reconeixement social i la precarització de tasques que són imprescindibles i insubstituïbles poden ser alguns trets comuns a tenir en compte a l'hora d'explicar per què s'han devaluat. A més d'això, les exigències cada vegada més exasperants d'un sistema que prioritza el rendiment per davant de qualsevol altre criteri acaben imposant unes regles de joc que dificulten molt la possibilitat d'exercir aquestes feines amb la cura, l'estima i l'atenció que precisen.

8

Mentre que la càrrega burocràtica i una gestió diària molt marcada pels objectius i les ràtios de pacients acaben engolint la jornada laboral de molts professionals de la salut, els pagesos miren de garantir la supervivència de les seves explotacions convivint amb un grau d'incertesa molt elevat i adaptant-se permanentment a les exigències d'un mercat a l'engròs que té com a epicentre una població urbana sovint desconnectada de la realitat del camp. Tant en un cas com en l'altre, la conseqüència és la mateixa o semblant: que opcions professionals especialment vocacionals, en les quals la relació intensa i respectuosa amb un entorn —ja sigui humà o paisatgístic— hauria de ser font de satisfacció i realització personal, s'acaben exercint amb un cert automatisme i amb ansietat, sota la pressió constant de l'eficiència i els terminis. Una qüestió, en definitiva, que demanaria d'una reflexió a fons per part de les institucions i el conjunt de la ciutadania, perquè, en darrer terme, és una part important del nostre model de societat el que està en risc. ω

En els darrers temps es percep un cert increment de l'interès pel medi rural. Si les tendències en el cinema són un reflex d'allò que preocupa la societat, el que en podríem dir *efecte Alcarràs* seria ben bé una metàfora d'aquest fenomen, que va més enllà de les circumstàncies concretes que el puguin haver accelerat als darrers tres anys.

Però també ens hauríem de plantejar fins a quin punt no estem davant d'un simple redescobriment epidèmic de la ruralitat, d'un esguard més aviat superficial del paisatge rural o d'una visió estereotipada de la «vida de pagès», que desconeix encara el mosaic de realitats, desafiaments i problemàtiques que presenten actualment les múltiples cares del món rural. I d'això tracta aquest monogràfic, amb un ventall de col·laboracions i perspectives molt divers. Sense deixar tampoc de banda, com escau a aquesta publicació, la mirada pròpiament cristiana.